

Łódź, 9.04.2020 r.

Stanowisko IMP w Łodzi dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych pod postacią badań profilaktycznych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności

Możliwość udzielania świadczeń zdrowotnych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wynika z art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o wykonywaniu zawodu lekarza i lekarza dentysty. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w ramach takiego świadczenia lekarz może np. zebrać wywiad, wykonać niektóre badania, wydać zalecenia, wystawić e-receptę, czy e-zwolnienie. Za każdą czynność wykonaną z pominięciem osobistego kontaktu z pacjentem, odpowiedzialność ponosi lekarz. Obowiązkiem każdego lekarza jest podjęcie decyzji czy w przypadku danego pacjenta udzielenie świadczenia z wykorzystaniem teleinformatycznych środków przekazu jest bezpiecznym rozwiązaniem. Ponadto lekarz ma obowiązek ocenić czy specyfika świadczenia, które ma zostać wykonane „na odległość” pozwala na wykorzystanie teleinformatycznych środków przekazu lub innych systemów łączności. Jeżeli w opinii lekarza, udzielenie świadczenia na odległość może powodować ryzyko dla pacjenta lub skutkować odpowiedzialnością lekarza za niewłaściwe postępowanie, lekarz ma prawo odstąpić od udzielenia świadczenia w omawianej formie.

Odnosząc się do badań profilaktycznych, o których mowa w Kodeksie pracy, należy zauważyć, że składa się ono nie tylko z badania podmiotowego, ale także z badania przedmiotowego. W ramach omawianego badania lekarz ma obowiązek ocenić stan poszczególnych narządów i układów (np. narząd wzroku, słuchu). Biorąc powyższe pod uwagę, należy zdawać sobie sprawę z tego, że ich ocena nie zawsze jest możliwa przy użyciu systemów teleinformatycznych, a orzeczenie lekarskie wydane wyłącznie na podstawie wywiadu zebranego od pacjenta nie odpowiada założeniom badania profilaktycznego. Przeprowadzanie badań profilaktycznych bez badania przedmiotowego pacjenta możliwe będzie tylko w nielicznych przypadkach. Za dopuszczalne należy przyjąć na przykład przeprowadzenie badania kontrolnego pracownika, pod warunkiem dysponowania dokumentacją z ostatniego badania okresowego czy wstępnego, którego ważność jeszcze nie upłynęła, a powód czasowej niezdolności do pracy nie dotyczył kluczowych do wykonywania dotychczasowej pracy funkcji organizmu.

Kolejną kwestią budzącą liczne kontrowersje jest wykonywanie badań okresowych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Zawieszenie ich wykonywania zostało uregulowane ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568), co oznacza, że ich wykonywanie w tym okresie jest bezcelowe. Po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego czy epidemii, pracownik i pracodawca są zobowiązani do wykonania zawieszonych obowiązków w okresie 60 dni od dnia odwołania epidemii.

Ośrodek Współpracujący z WHO

Przepisy Ustawy z 31 marca 2020 roku, nie zabraniają wprost wykonywania badań okresowych, ale podejmując się tej działalności należy mieć na względzie cel wprowadzonych zmian, polegający przede wszystkim na zmniejszeniu ryzyka transmisji wirusa SARS-CoV-2, do której może dojść m.in. w placówkach medycznych.

Wobec powyższego lekarz ma prawo odmówić wykonania badania okresowego, powołując się na zapisy przytoczonej ustawy. W przypadku kontynuacji świadczenia usług pod postacią wykonywania badań okresowych, należy zdawać sobie sprawę, że taka decyzja może skutkować odpowiedzialnością za niedostosowanie się do zaleceń mających na celu zmniejszenie ryzyka ekspozycji pacjentów. Podobna odpowiedzialność może dotyczyć także pracodawców, którzy wywierają presję na swoich pracowników, by takim badaniom się poddali.

Ośrodek Współpracujący z WHO

